

Hieronymus Osius

**Elegia Histo-||riæ De Ioseph Filio Iacob.|| Scripta Ad Illvstrissimvm Prin-||cipem
dominum dominum Iohannem Albertum || Ducem Megalopyrgensem Principem
Van-||dalorum Comitem Suerinensem &c.|| Autore M. Hieronymo || Osio
Turingo.||**

Wittebergæ: Crato, 1553

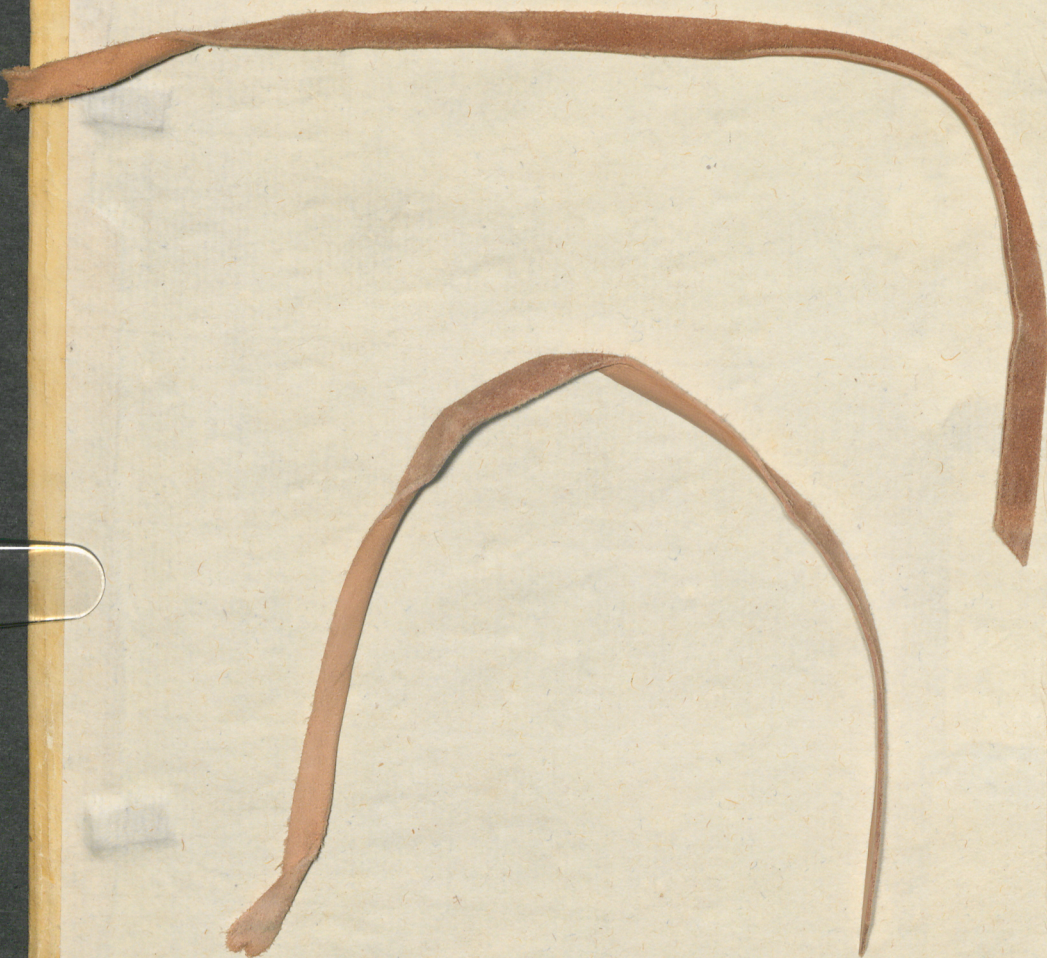
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn898696399>

Druck Freier Zugang

P. 82

MK-1364¹⁻⁹

2

ELEGIA HISTO-
RIÆ DE IOSEPH FILIO IACOB.

SCRIPTA AD ILLVSTRISSIMVM PRIN-

cipem dominum dominum Iohannem Albertum

Ducem Megalopyrgensem Principem Van-
dalorum Comitem Suerinensem &c.

Autore M. Hieronymo

Osio Turingo.

VVITTEBERGÆ
EXCVDEBAT IOHANNES
CRATO.
ANNO M. D. LIII.

Quin

IN ZOILVM QVENDAM

φιλαυτον.

Zoile cur tecum certamen inibo proterue,
 Fortior Hectoreo, qui potes esse, uiro?
 Quisq; choros ueterum superas uirtute sophorum,
 Partaq; qui tanta proemia laudis habes?
 Immò qui Latios Graiosq; æquare poëtas,
 Diceris ingenij, nobilitate, tui?
 Carmina uel minimo poteras tu tempore centum,
 Fundere, sunt uenæ flumina tanta, tua.
 O fausto nimium te Zoile sydere natum,
 Et posita est apto, cui Venus ipsa, loco.
 Non tibi formosam faciem natura negauit,
 Vincere nam tua, uel Nireæ, forma potest.
 Dignus es ut nuptu tibi regia uirgo locetur,
 Qualis Achilleo rapta puella duci est.
 Vt reddenda tibi sacra biblia uersibus essent,
 Dignus eras fato, clare poëta, tuo.
 Crede mihi nimium, referunt tua uerba, leporem,
 Dulceq; grandiloquo nectar ab ore fluxit.
 Non mirum mea quod sic Zoile carmina carpas,
 Ipsa Minerua quidem cui sacra semper adest.
 Carmina foelici, quæ fundis plurima uena,
 Crederet Aönio, quis fabricata, Deo.
 Tantus inesse lepor splendorq; apparuit illis,
 Tamq; figurato compta colore nitent.
 Sed caue laude tamen nimium capiaris inani,
 Hæc uice conuersa uera fuisse putes.
 Vt tibi gratificer mendacia talia fingo,
 Te quia laude capi res mihi nota fuit.
 Falso laudari, cur inuide desipis? optas,
 Qui quàm laude, odio dignior esse potes.

Quin

Quin quoq; Therſite nil tu formoſior ipſo es,
Et capite in tonſo cornua longa geris.
Dum modo uerſiculum crucians te conſuiſ unum,
(Ah miſeret) totum conteris ipſe diem.
Quem tamen ut tandem multo ſudore paraſti,
Theſaurum miſerum te reperiffe putas.
Quos ubi uiciſti ſuppreſſa mente labores,
Exiliens toto pectore lætus aiſ;
Reſ eſt mira uirum ſi quem uoluere poëtam,
Ludere uerſiculis dextraq; fata ſiunt.
Non eſt ingenij ſacra carmina fingere, noſtri,
Nos ſed ab etherea Spiritus, arce regit,
Non mea tam doctos induſtria condere uerſus,
Carmina nec poſſet tempore multa breui;
In mea n̄ ſacros ſtillaret Apollo liquores,
Pectora & Aönijs, ipſe rigaret, aquis,
Carmina quæ uobis coram monſtrabo ſodales,
Sunt foelix, parui temporis (inquis) opus.
Talía dum iactas non eſt te ſtultior alter,
Dum tentas nugæ, diſſimulare, ruas.
Digne coronari uates Parnafſide lauro,
N̄ tamen augurio, falleris ipſe, meo.
I nunc ut laceres inſontia carmina demens,
Ille tibi uictor ſtulte triumphus eat,

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI AC DOMINO DOMINO

Iohanni Alberto Duci Megalopyrgensi Principi
Vandalorum comiti Suerenensi &c, Do-
mino suo clementissimo,

S. P. D.

VM DEVS IPSE PVL-

cherrimi illius ordinis in politica gu-
bernatione et autor & conseruator fit,
uel omnium suffragio operæ precium
erit, eū subinde uel ueterum exemplis
uel sacrarū literarū historijs celebrare,

& eius dignitatem laudibus euehere, siquidem hoc
ipso in hac uita nihil pulchrius, nihil utilius esse pos-
sit, sine quo perpetua barbaries & Cyclopica uasti-
tas inter homines esset, posteaq̃ uitam brutis anima-
libus similimam agerent, quemadmodum de hoc
Demosthenes eleganter dictum reliquit, cum inquit:

Αλλὰ τῶν τοιούτων καὶ τοσούτων, ὅς θεοὶ χαρίζονται, δῶρων καὶ ἀγα-
θῶν, οὐκ ἐστὶν ἀπόλαυσις, οὐδὲ χρῆσις ὁρθεὶ δίχᾳ νόμου καὶ δίκης καὶ
ἀρχόντος. Δίκη οὖν νόμος τέλος ἐστὶ, νόμος δ' ἀρχόντος ἔργον, ἀρχὼν
δ' ἐκὼν θεῶ τῶ πάντα κοσμοῦντος. Egregia etiam apud

Homerum Regum atq̃ Principum laus est, cum eos
λαῶν ποιμένας nominat, qua quidem appellatione poē-
ta, ideo usus esse uidetur, ut boni & de Repub: opti-
me meriti principis naturam & proprium officium
exprimeret. Neq̃ enim arbitror grauiorem aut bo-
no principe digniorem appellationem excogitari pos-
tuisse.

45
tuisse, quæ adeo dulcis atq; ingenua est, ut & ipsum
filium Dei illa usum & delectatum esse uideamus,
cum se boni ac fidelis pastoris officium facere ostendit.
Et omnibus temporibus mirabili beneficio Dei
magistratus extitere & hic ordo inter maxima mundi
incendia & regnorum mutationes seruatus est &
seruabitur Deo iuuante sub hac extrema & ruinosa
mundi senecta, licet Turcici Tyranni ac Diaboli fur-
rores indies magis magisq; accrescant, Deus tamen
nauiculam suam etiam in medio mari & fluctib: huc
atq; illuc impellentibus eam seruabit, & pijs guber-
natoribus adest & eos angelorum præsidio tuetur,
ut experientia testatur, & hæc historia de Ioseph præ-
cipuum exemplum est, quam ideo carmine Elegiaco
utcuq; reddere & in publicum mittere conatus sum,
quod non ignorarem, quam utilis doctrina & dulcis
consolatio ijs, qui Reipub: molem sustinent, ex ea pe-
ti possit. In hac enim euidentissimè apparet Deo æco-
nomicam & politicam administrationem curæ esse.
Nam etsi Ioseph uenditus à fratribus in Ægyptum
deducitur & à Rege Pharaone accusante ipsum con-
iuge eius in carcerem conijcitur, angeli tamen illi ad-
sunt & necessaria administrant, eumq; tam diu custo-
diunt donec mirando consilio Dei totius Ægypti ac
terræ Rex et caput constituitur, ubi postea à fratribus
mira conditione agnoscitur, quemadmodum uidere
est in ipsa historiae serie. Cum uero diu mecum de
liberarem de dedicatione & cuius auspicio hæc histo-
ria uenusta sane & utilis publicanda esset, aut cui po-

A iij tiffimum

tissimum congrueret, tandem mihi clementissime
Princeps tua C. occurrit, quæ cum multorum præ
stantium uirorum testimonio erga literarum studio
fos semper æquissima fuerit, confirmare me potuit,
ut confiderem, si has scholasticas operas tuæ C. offer
rem & facta mentione tituli tui, typis excusas euulga
rem, quod tuæ C. gratae & uoluptati essent futuræ,
tum propter uirtutem tuam singularem & eruditio
nem tali uiro dignissimam tum uero etiam propter
utilem historiæ de Ioseph doctrinam, qui et Deo pro
pter uirtutem acceptus fuit & multarum rerum scienti
am habuit. Neque enim dubium est eum doctrinas
salutares populis Aegyptiacis tradidisse & honestas
leges instituisse. Nec modo coelestem doctrinam de
Filio Dei tenuit & plantauit, sed & syderum fatales
congressus nouit atque causas generationis & corrup
tionis corporum inferiorum indagauit, immo prudent
tia & augurandi arte alijs omnibus longe præstitit.

His laudibus Deus olim Ioseph ornauit, quibus
& nostro seculo quosdam Principes (laus Deo) ex
cellere uidemus, quos Deus excitat & singulari uir
tute exornat, quibus honesta studia & Ecclesiæ &
reipub: utilia cordi sunt, & quorum ope ac beneficio
scholæ, quæ (ut inquit Plato) Reipub: ^{φύτειν ἔχουσιν} sunt,
instaurantur & conseruantur inter quos tua C. facile
primas fert et hac laude reliquos antecellit. Nam te et
insignem studiorum fautorem esse et merito alterum Me
cenatem appellari posse multorum doctissimorum uiro
rum

rum testimonia mihi suffragantur, & cum id multis
modis appareat, tum uero uel inde maxime perspicu-
um est, quod tua C. Rostochianæ Academiæ annu-
os sumptus conferat & eius rei causa doctissimos ui-
ros præficiat, ut egregia eruditione uirum doctorem
Iohannem Aurifabrum & excellenter doctum M.
David Chytræum & alios complures, qui cum sum-
ma tua laude huic scholæ præsent, & utiles labores
tum docendo tum formando iuuentutem faciunt,
qua laude quid Principe dignius quid præclarius dici
possit non uideo, etenim quàm res utilis & singulare
Dei beneficium sit quando reges aut Principes non
modo potentia, diuitijs aut bellicis operis præstant,
uerum etiam alijs uirtutibus ut pietate, fortitudine,
prudencia, quæ cum literarum ratione coniuncta est,
& sine harum cognitione aut nulla aut certa exigua esse
potest, & si qua est sapientia in hominibus indoctis,
tamen ea minus frugifera est, ubi certè artium metæ
ac norma ignorantur quæ ignorantia postea sæpe per-
niciosos errores parit, sicut Plato sapienter dixit: *ἐν δὲ
φιλόσοφοι βασιλεύσωσι ἢ ἐν τοῖς πόλεσι ἢ οἱ βασιλεῖς τε νυνὶ καὶ δυνά-
σαι λεγόμενοι φιλοσοφίᾳ σῶσι, οὐκ ἐστὶ κακῶς παύλα ταῖς πόλεσι.*

Qua propter cum tua C. Princeps nobilissime
utroq; genere, hoc est, prudentia, & uirtute atq; eru-
ditione ita excellens sit, ut facile aliorum itidem præ-
stantium uirorum autoritatem obscurare uideatur, con-
firmari ego hac re potui, ut non immerito tuæ C. has
qualescunq; lucubratiunculas offerendas esse cen-
serem, & confiderem tibi eas non ingratas esse futu-
ras,

ras, si eas sub tuo nomine edidissim. Spero enim &
plane mihi persuadeo hanc tuæ C. singularem bene-
uolentiam ac liberalitatem mihi cum alijs commu-
nem fore, in quo me multorum de te illustrissime Prin-
ceps existimatio confirmat. Oro itaq; tuam C. mi-
rum in modum, ut hoc meum officiolum benignè
complectatur & meam tenuitatem clementer iuuet
& boni consulat, quod quidem si præstiterit omnia
maxima beneficia ab ea in me profecta esse existimē.
Nec enim mediocre calcar diligentioræ meæ (si qua
est) addet. Oro autem Deum conditorem cœli ac
terræ, qui immensa sua misericordia per Filium suum
genus humanum ab æternis poenis liberauit, & qui
per uerbum suum operante Spiritu sancto æternam
Ecclesiam sibi colligit & eam his periculosis tempo-
ribus in tam assidujs bellis & tyrannide Diaboli mi-
rabili modo conseruat, ut plures tui clementissime
Princeps similes studiorum fautores cultoresq; exci-
tet teq; propter Filium suum mediatorem nostrum
Ihesum Christum cum generosa tua familia clemen-
ter protegat ac tueatur & consilia tuæ clementiæ Spi-
ritu suo sancto porrò regat, ut et Ecclesiæ & Reipub:
profint. Valeat tua C. foeliciss: Data Vitebergæ An-
no 1553. Calendis Octobris.

Tuæ C. deditissimus

Hieronymus Olus Turingus.

ELEGIA HISTO-
RIÆ DE IOSEPH FILIO
IACOB.

Historiam sacri de qua docuere libelli,
Prolixam breuibus, tento referre, notis,
Et sacrum antiquo deducere carmen ab æuo,
I Procul à nostro, turba prophana, choro,
Non mea delectant lasciuas carmina turbas,
Sed quibus ipse Dei pectore feruet amor.
Qui modo sacrilegæ captant mendaciâ linguæ,
Qui nisi quod falsum est nil potuere loqui:
Nequaquâ nostris sunt apta catherua, Camœnis,
Sed potius stygo dedita turba lupo.
Anteferenda igitur quæ fictis uera putabis,
Hæc tibi quæ referet pagina sacra legas:
Hebræus uir erat fatali nomine Ioseph,
Qui patre laudato progeneratus erat.
Quintus ab undecimo quem cū bene cæperat annus,
Somnia nocturno tempore mira uidet.
Ipse ætate minor cum fratribus esset adultis,
Nempe sui maior cura parentis erat.
Namq; parens puerum miro complexus amore
Prætulit hunc cunctis se genitore satis.
Huic Tyrio uestem quare mox murice tinctam,
Filo contextam multipliciq; dedit.
Hoc pater ornatu puerum decorauerat unum,
Cerneret ipse domi pignora plura licet.

B

Vt

Vt simul indicio, declaret & arguat, isto,
Quod sibi non illo charior alter erit.
Hoc fratres sensere grauis, quos incitat ira,
Vt puero inuenta fraude nocere uelint.
Quotquot erant igitur rabido liuore tumescunt,
Iamq; mori malunt quàm simul ista pati.
Ergo coniurant & ab uno foedere pendent,
Inq; necem fratris perfida turba ruunt.
Atq; ideo rabies magis hoc accenditur ipsis,
Quòd sua rettulerat somnia forte puer.
Nocte sub umbrifera quæ uidit imaginis instar,
Et quasi uenturæ, nuncia uisa, rei,
Hæc quia fatidico tunc fratribus ore profatur,
Vates augurij nescius ipse fui:
Visa relaturò noua uos attendite fratres,
(Dixerat) euentu uix caritura suo.
En ego demessos, nos fune ligare maniplos,
Protinus in patrijs nocte uidebar, agris,
Qui cum dispositi nullo ordine forte iacerent,
Hæc bene fasciculo, laus fuit orta meo.
Assurgit primus ceruicemq; erigit altam,
Atq; stat immoto, culta per arua, pede.
At uestros uidi post hunc assurgere demum,
Et coram nostro flectere sæpe genu.
Dicite chara precor mihi fratrum turba meorum,
Cui nostrum foelix omen id esse potest?
Quærenti puero dant hæc responsa uicissim,
Vt celebrere cupis Regis in orbe, loco?

Vtq;

42
Vtq; labore tua nos inditione, fatiges,
Cunctos imperio, subiiciasq; tuo?
Disperamus erit si in nos(dixere) potestas,
Lex erit ex æquo fratribus una, tuis.
Si te clara uolet dominum fortuna potentem,
Nos spe crede nihil deteriore frui.
Ergo odij maioris erant hæc semina, causæ,
Iracq; præcipitat pectora cæca uirum.
Namq; illi inuidiam peperere relata, nefandam,
Somnia, quæ fato, non cauere suo.
Sed noua mox alio quoq; somnia tempore uidit,
Somnia miranda conditione puer:
Me quòd adorarent duo maxima lumina cœli,
Aspexi somno nocte sepultus, ait.
Sex & quinq; quibus quoq; sydera iuncta notauī,
Quæ me ceu dominum sunt uenerata, suum.
Hæc pariter referens ab eadem stirpe creatis,
Obiurgante puer patre, reprehensus erat.
Tene pater dixit uenerabor ego impie Natum,
Ille mihi per te præripietur honor?
Supplice te, matrem, ceu regem uoce, precantem,
Ante tuos coges procubuisse pedes?
Ergo nouæ inuidiæ, non talia damna merentem,
Cœde necaturis fratribus orta fuit.
At pater hæc tacito dum secum pectore uoluit,
Credidit augurij, talia signa, mali.
Et quia Sichæis, fratres remorantur, in agris,
Pascendiq; sibi est maxima cura gregis.

B n

En

En tibi tam charum quàm propria pectora natum
Misit, & à patrijs iussit abire focis.
Vt quid agant & qua ualeant ratione requirat,
Et subito referat nuncia læta patri.
Ergo iussa puer dum mente paterna capeffit,
Ingreditur longum, non rediturus, iter.
Atq; uix multis erroribus actus iniquè,
Quem petijt tandem contigit ille locum,
Quem simul aspexit uenientem perfida fratrum,
Est molita necem fraudeq; uiq; cohors.
Non ita, adhuc ad eos, prope rura per ipsa meabat,
De nece fraterna cura nefanda subit.
Irrita qni cecinit quondam sua somnia, dicunt,
Ad nos festino, cernitur ire pede.
Ergo age iuris erit præfagia uana ferentem
Obruere effossa mox uiolenter humo.
Aut ut syluestri uinctus teneatur in antro,
Dum cruciata fame membra caduca trahat,
Nos fera dicemus puerum uiolenta uorauit,
Factus & est rapidis, præda cruenta, lupis.
Tunc sibi quid tandem temeraria somnia prosint,
Sentiet à damno non aliena, suo.
Nec nos crudeli, iam cœde necabimus ipsum,
Non decet hac nostras, contaminare, manus,
Quin cito speluncam modo præcipitetur in istam,
Quæ deserta suis, arida sordet, aquis,
Ergo corripunt non ulla pericla timentem,
Et cultu, spoliant corpus inerme suo.
Iamq;

Iamq; dapes auido, consuetas, ore terebant,
Hismaelitici præteriere, uiri.
Quis preciosa suis uehebantur aromata plaustris,
Regnum Aegyptiaci, nam petiere, soli.
Conticuere omnes, cum forsan ita ore profatur,
Iudas qui reliquis iustior unus erat:
Quippe necem sacra iura uetant patrare cruentam,
Et patrem nostri est demere grande nefas.
Quin potius procul ipse uiris uendatur, ituris,
Res ea spem uoti commodioris habet.
A nece liber erit frater, nos ære fruemur,
Sanguinis effusi præmia nulla manent.
Huic assensa fuit mox fratrum turba suorum
Lucraq; pro puero qualiacuncq; petunt.
Egrediens igitur fouea diuenditur illis,
Vel precio fera quo bestia digna fuit.
Sed quia Ruben idem posthæc remearat ad antrum,
Noscens interea furta pudenda nihil.
Et cum scissa foret, qua corpora compta fuissent,
Vestis, ad hos uolucris pergit adire pede.
Festinus lachrymis, faciemq; rigauit, obortis,
Nec mens, consilij, turbida, compos erat.
Exclamat fratrum fidissima turba meorum,
Dicite qua puerum parte latere putem?
Sublati fratris quoniam uestigia cerno,
Et lacera indicium de nece uestis erit.
Sed quia uesanos tunicam secuisse uenustam,
Atq; cruore, furor commaculare iubet.

B iij

Tura

Turpiter aspergunt laceratam sanguine nestem,
 Sanguine mactatae, de grege forsan, ouis.
 Qua misere suo, foedatam labe, parenti,
 Nec pietas animos, comouet ulla, feros.
 Qam simul aspexit sanie atq; cruore rigentem,
 Percussit subito uulnere corda dolor.
 Sanguineq; exanimi, fugiente, è corpore tandem,
 Horridus ò miseri pallor in ora uenit.
 Me miserum (dixit) quæ me mala fata fatigant,
 Cur uitæ perijt portio chara meæ?
 Hoc pereunte mihi uiuendi erit ulla uoluntas?
 Vlla uoluptatis spesue superstes erit?
 Talia uerba senex referebat pectora plangens,
 Cui minuunt luctus pharmaca nulla graues,
 Indulget mærens sed tempora longa dolori,
 Cui modo longa, uenit uera medela, dies.
 Cumq; suum, soboles uerbis releuare, parentem,
 Incipit, haud aliquod uerba leuamen habent.
 Multa augere uidet sed nulla leuare dolorem,
 Et tantum medica, fit magis æger, ope.
 Finiet hos (dixit) nisi mors mihi nemo, dolores,
 Hæc mihi sit luctus, ultima meta, mei.
 Interea patrijs puer ire coactus, ab oris,
 Deserit assueti, ditia regna, soli,
 Iamq; suos optat se per sua uota penates,
 Et chari aspectum posse uidere patris.
 Sed quia fata uolunt Pharaõni nomine Regi
 Venditur ære, diu mancipioq; datur,
 Quem

Quem postq̃ fidum perspexerat esse ministrum.
 Quæ seruire, solet laus decorare, genus.
 Tradidit huic quæcumq; domi possederat hæres,
 Quasq; suo partas, iure tenebat, opes,
 Vt domino similis priuata negocia curet,
 Arbitrioq; suo rebus ut usus agat.
 Accidit ut Pharaon Rex somnia nocte uideret,
 Somnia post damnis experienda, suis.
 Se prope, stare putat uiridantia, littora ripæ,
 Aspicit ut septem, corpora crassa, bouum.
 Quorum forma satis speciosa apparuit illi,
 Dum carpunt pingui, fertile gramen, agro.
 Flumine mox alij sed & egrediuntur eodem,
 Insigni macie corpora parua, boues.
 Quorum mox septem, rabies fera deuorat, illos,
 Qui formosa sua cornua fronte gerunt.
 Hæc Ægyptiacis, Rex uisa referre parabat,
 Auguribus, certis elicienda modis.
 Sed tamen expediat qui mystica somnia uates,
 Non hac inuentus uir regione fuit.
 Quapropter Ioseph, tenuit quem carcere clausum
 Consulit, haud facti, conscius ipse, sui.
 Scilicet hac Deus est pueri ratione misertus,
 Qui reus, haud meriti criminis actus erat.
 Nam quæ nemo, potest aperire futura, uirorum,
 Qui tunc hac aliquod nomen ab arte ferunt.
 Hæc monstrante Deo, cui nondum in corpore uires
 Tempora iusta dabant, uaticinatus erat.
 Dixerat

Dixerat illustri, generato stemmate regi :
Per tua uota Deo uera inuante canam :
Quos errare boues uidisti in littore septem,
Et depascentes lenta uireta prius :
Sunt tibi cursuri septem foeliciter anni,
Larga quibus cultus foenora reddet ager .
Et tua uix capient uenturas horrea, messes ,
Et uix nectareum, uasa paterna, merum ,
Sed qui ualde, boues carpsere uirentia, macri,
Gramina sunt populis omnia dira, tuis .
Temporeq; annorum, tu prospera cuncta, priorum,
Omnia sed posthac deteriora, feres .
Namq; pari rerum, penuria magna, tuarum ,
Atq; pari spacio copia grandis erit .
Quare fertilibus, tibi prospiciatur, in annis ,
Ne careat sterili tempore fruge domus .
Dixit, & ipsa fidem sunt uerba secuta loquentis ,
Nam regi magni ponderis instar erant .
Et iam consultis, quot erant sibi in arce, ministris,
Quis regnis esset præficiendus, ait :
Hæc qui fatidicis, aperit mysteria, uerbis ,
Augur, erit uotis, grata medala, meis .
Ergo mihi quo non sapientior extitit alter ,
Ipse regat populi, frena prematq; , mei .
Præsideatq; meæ fausto, precor omine, genti ,
Et sint imperio subdita cuncta, suo .
Sic ut ego hic tantum solio, connixus, eburno ,
Inuicta, quatiâ sceptrâ tremenda, manu .

Regis

24
Regis & ipsa loco me gens uenerata stupeſcat,
Leges imperij, ferre coacta, mei.
Hæc dedit ut Ioseph Regi mandata futuro,
Dicitur hunc regnis, præposuisse, suis.
Sit tibi nunc terris, regnandi copia, nostris,
Rex ait, Ægypti præficiende plagis.
Annulus ergo sibi quem tunc detraxerat heros,
Aptatur Regi, Rege iubente, nouo.
Atq; ardens Tyrio, uestis circumdatur, ostro,
Aureaq; huic torques colla per ipsa micans.
Post hæc iussus erat conscendere nobile plaustrum,
Hoc spectabat ubi magna corona uirum.
Talia clamosa cum præco uoce sonaret
Credula gens Regem, fac uenerere, nouum.
Iamq; genu coram uel præside quilibet isto
Flectat & hinc monitis, pareat usq; meis.
Hic Ægypticæ terræ sacra sceptrâ gubernet,
Huius ab imperio pendeat omne genus.
Et iam tempus erat de quo prædixerat ante,
Semina quo multo fœnore reddit ager,
Quare Rex totis, collegerat undiq; terris
Fruges & tantæ fertilitatis, opes.
Tantaq; triticeæ, sibi erat tunc copia, messis,
Arida quot siccus, corpora, puluis habet.
Post hæc orta fames Ægyptica regna fatigat,
Clade sua multis, exitiosa, uiris.
Septem quæ totos, tunc est grassata, per annos,
Confectura sua, marcida membra, lue.

C

Hac

Hac agitate ferox cum gens alimenta petisset,
 Subsidium à Ioseph, Rege iubente, datur.
 Ergo sibi frugum quos ante recondit aceruos,
 Pro iusto, empturis obtulit, ære uiris.
 Quin Ægyptiacas, quoq; gens petit extera, terras.
 Vt soboli Cereris, læta reportet, opes.
 Hæc uenit ut Ioseph quoq; fama parentis ad aures,
 Talibus hæc quod erat terra referte, bonis.
 Mox Ægyptiacas, descendere iussit, in oras,
 Tunc quod penè forent se genitore, satos.
 Ergo decem patris fratres pia iussa capeffunt,
 Atq; procul patrium, deseruere, solum.
 Fratre mamente domi, cui paruo in corpore uires
 Deerant, qui patri mite leuamen, erat.
 Ipse parens puerum, quem prætulit omnibus unum,
 Maior & incolumem cura tuentis erat.
 Ergo ut defessos, recreent ætate, parentes.
 Effugiantq; ferè uerbera dira, famis,
 Hoc iter, ignari fortis, fecere, futuræ,
 Nam fuit auspicij, nescia turba, sui.
 Ægypti terras, qui cum tetigere, petitas,
 Fraternæq; simul Regia tecta, domus,
 Forfan ab ignoto, qui sunt ubi fratre rogati,
 Illuc qua referant à regione pedem.
 Respondent patrijs, nos huc proficissimur, oris,
 Omnes Rex uno de genitore sati.
 Ille quibus fatur tunc talia uerba uicissim:
 Non hæc causa satis uisere regna mea est:
Explos

Explorare meæ, loca uos, regionis adestis,
Oppidaq; ærijs, undiq; cincta iugis.
Hi trepidant animo & contraria dicta refutant;
Atq; sibi parci supplice uoce petunt.
Intonat ille uiris, fraterno fœdere, notis:
Ipsa metus certos, arguit esse dolos.
Inclyte rex dicunt quod nos ferus occupat horror,
Nos terrent regni, sceptrâ tremenda, tui,
Quoq; minus dubites nos uera fatemur, eodem,
Bis, nati fratres, quinq; parente sumus.
Estq; domi minimus, natu cum patre, relictus,
Vnus at haud æqua cæde peremptus abest.
Ergo agite illud ait rex experiamur utrumq;
Illa fides nobis sine, probanda, suo est.
Non uos inde quidem spes ulla redemerit ante,
Quam fuit euentu, hæc res adaperâ, suo.
Ergo paterna, nouem fratre uno, regna retento,
Forte petunt, mansit qui uelut obses erat,
Vt puerum adducant iuuenili flore uigentem,
Qui genitoris, erat portio chara, lenis.
Pergite dixit enim frumenta; parta parenti
Turba, fer inc; tuas farra petita domus,
Qui minor est natu tecum reditura reducas,
Quemq; domi tenuit iure paternus amor,
Vt quæ forte fidem uix ulli uerba merentur,
Experiar certis, uera fuisse, notis.

C ij

Hæc

Hæc bene dum miseri mandata seuera capeffunt,
 Talia discordi, quilibet, ore refert:
 Angimur heu merito nunc ista pericula passi,
 Namq; sumus nostri causa nefanda, mali.
 Supplice periuri nos fratri, uoce roganti,
 Intulimus rigidas, uicq; doloq; manus,
 Idcirco meritis, obnoxia corpora, poenis,
 Nunc sine uentura, nostra premuntur, ope.
 Talia dum referunt sic incipit ore profari,
 Patrati sceleris qui minus author erat:
 Hoc tam triste malum mea mens præfaga futuri,
 Venturum, ad certas, uaticinata, dies:
 Parcite cum quondam clamarem parcite fratri,
 Infontem puerum est grande necare scelus.
 Quem pariter nostro de sanguine nouimus ortum,
 Quemq; seni charum nouimus esse patri.
 Non ego uestra tamen ualui superare monendo
 Flectere nec molli, saxeæ corda, prece.
 Talia solliciti dum fratres uerba ferebant,
 Hæc tacita Ioseph mente notasse potest.
 Nam neq; uerba uirum sensisse relata putabant,
 Illam nec linguam sunt, tenuisse, rati.
 Vfus erat quoniam rex, hinc interprete, cautus,
 Per quem quod uoluit, significauit idem.
 Ergo ubi se auertit Rex ipse parumper ab illis,
 Verba uiris simili fecit ut ante modo.
Illorum

Illorum saccos cereali implere, ministris,
Et dare plus mandat, quam petiere, suis.
Quodq; dabunt precium pro frugibus insuper, ipse,
Hosptiibus reddi præcipit omne uiris.
Iamq; ligans Simeon fratrum spectante caterua,
Hunc uoluit sibi Rex obsidis esse loco.
Quo remanente nouem patrios, repetisse, penates
Iussit, & ut coeptæ, sit mora nulla, uiæ.
Quid facerent miseri, nisi quod fecisse necesse?
Iussum, mærentes ingrediuntur, iter:
Inde quibus portare domum frumenta, profectis,
Nempe datum infœlix, fratribus omen erat.
Forsitan unus enim saccum dum fune ligatum
Soluit, in hoc precium perspicit æsq; suum.
Quod modo pro rebus, Regi numerauerat, emptis,
Et quo triticeas, ære pararat, opes.
Quod simul aspexit procul ecce pecunia clamat
Est mihi pro partis reddita tota bonis.
Per gelida attonitis subito tremor, ossa cucurrit,
Frigidus è rigido corpore sanguis abit.
Ergo ubi tecta domus tristes subiere paternæ,
Et natale, procul iam tetigere, solum.
Hæc dixere seni cupidq; audire, parenti,
Nuncia, & alternis, gaudia mixta, malis.
Rege fatigatos sese esse premente queruntur,
Et miris, actos hac regione, dolis.

C iij

Qui

Qui nostros animos ut perspexisse ualeret,
 Fratrem detinuit pingnoris ipse loco.
 Donec & huc puerum ducamus tempore certo,
 Qui nobis cunctis iunior esse potest.
 Hac quia, pollicitus se nobis, lege retentum
 Haud alia, fratrem reddere, uelle fuit.
 Hæc dum facta nouem, referebant tristitia, fratres
 Narrarentq; suæ tanta pericla, uiæ.
 Forte aperire suos, iam quilibet ordine, saccos,
 Incipiunt precium, perspiciuntq; suum.
 Nec tamen unde sciunt studione doloue sit illud
 Factum, mirantes quale sit illud opus.
 Posthæc ipse quibus genitor sic ora resoluit:
 Me miserum, quæ me fata sinistra premunt?
 Namq; meo Ioseph, dempto mihi sine carendum est,
 Quem nece non æqua sustulit atra dies,
 Exulat infami sed & alter carcere, clausus,
 Summouet ex oculis, quem fera terra, meis.
 Qui tetra passurus si forte pericula uitæ est,
 Aut nece crudeli uicq; peremptus erit,
 Ille dolor poterit me deturbare sub umbras,
 Et stygiæ coget mortis adire casam.
 Hæc responsa dedit cui natus nomine Ruben:
 Emoriar si sic ista futura putem.
 Ni pater incolumem tibi chare reduxero, dixit,
 Me genitore fatos, ense necato, duos.

Da

Da mihi seruandi sit ut huius tota facultas,
Et tibi saluus,erit me rediunte, puer.
Vt patiar nostris puerum discedere regnis,
Inquit,ut exilij causa fuisse ferar?
Non Ægyptiacas uobis comes ibit in oras,
Ipse meis, sed erit grata medela, malis.
Si quatietur enim tam corpus inerme periclis,
Ante diem cogar fata per ista mori.
Tempore, quæ tacite dum sic, labente, geruntur,
Dira fames miris, creuit ubiq;, modis.
Iamq; ferè miseris cerealìa nulla supersunt,
Quæ procul Ægyptis,empta tulere, plagis.
Vnde profecturis, proprio de sanguine, natis,
Hæc mandata dedit mox subeunda Iacob.
Plures ære cibos ut emant cereremq; reportent,
Et rabidam, pellant hac ratione famem.
Cui responsa decem, reddit, de fratribus, unus:
Ad regem nobis non rediisse licet.
Nos nisi ad illius, ducemus Beniamin, urbem,
Carcere qua, Simeon clausus, in urbe iacet.
Si uis ergo puer nos, ut comitetur euntes,
Fas fuit irati regis adire domum.
Sin prohibes autem ne nos, comitetur, ituros,
Regis ad irati tecta redire nefas.
Ille quibus dixit: quæ uos dementia uersat?
Prodar ut indicio, turba proterua, tuo?

Cur

Cur puerum teneris, qui uix adolefcit, ab annis,
Esse mihi stulto proditis ore domi?
Regi, respondent subiecimus illa, roganti,
Ne nos argueret forsitan ille doli.
Talia nunquis enim facturum crederet unq̃,
Hæc percontantem non sine fraude uirum?
Quin etiam patri dixit, cui nomen ludas,
Compos ut hic uoti sim precor ipse mei:
Mitte pater puerum mecum, tibi saluus uterq̃
Semper erit, uotis annue chare meis.
Vt proficiscamur, frumenta q̃ plura feramus,
Ne nos grande, fame sit perijisse, nefas.
Me tutore puer non hoste, premetur, ab ullo,
Ibit præsidio, tutus ab hoste, meo.
Nam tibi nî puerum saluum hac de gente reducam,
Semper agar, tanti criminis iplè, reus.
Ergo parens frustra quia se contendere cernit,
Annuït hic Natis, quod petiere, suis.
Si sic fata uolunt fieri, quo iure uetabo?
Quo minus Ægypti regna petatis, ait:
I mea iam dixit non te remorabor ituram,
Proles, & lachrymis irrigat ora senex.
Ergo multa uiri portarunt munera secum,
Vexeruntq̃ asinis, aurea uasa, suis.
Hi placare quibus, regem uoluere minantem,
Et prohibere graues dona per ista minas.
Ergo

Ergo solliciti regalia tecta petebant,
 Atq; uerebantur limen adire domus.
 Quos simul aspiceret, rex dat mandata ministris,
 Arcis, ut hos cogant tecta subire, suæ,
 Curat enim cæsis, conuiuia lauta parari,
 Bobus, mox illis experiunda uiris.
 At miseri, regem cum sunt accedere, iussi,
 Quod sibi mors esset, sunt, obeunda, rati.
 Facta uerecundis, excusant perfida, uerbis,
 Ne sese furti, rex putet esse, reos.
 Quodq; sibi occultè sint reddita munera, dicunt,
 Conditaq; in saccis, se reperisse, suis,
 Parce tuis igitur Rex ô mitissime, seruis,
 Dixerat ah fortis nescia turba, suæ.
 Ille tamen pariter. fraterno motus amore,
 Non patitur miseros tunc sine fine premi.
 Ponite iam (dixit) pauido de corde timorem,
 Nil est cur angat pectora uestra metus.
 Non mihi adëpta uiri mea, fraude, pecunia, uestra est,
 Author opum Deus est quas reperistis, ait.
 Illa loquens uidit comitantem Beniamin, ipsos,
 Lætus & inquirat uiuat an ipse parens,
 Est ætate grauis genitor, dixere superstes,
 Albescit canis, cui caput omne, comis.
 Interea regi, speciosa parantur amico,
 Munera non nullis, inferiora, bonis.

D

Iamq;

atq; manusq; pedesq; suo de more, lauabant,
Quilibet ut positas, carperet ore, dapes.
puerum aspiciens Rex obrutu hæret eodem,
Atq; potest oculos uix saturare suos,
Ille ne mox quærit de quo dixere puer sit,
Quemq; patris iussit cura manere domi.
Beniamin hic puer est huic respondere, roganti,
Quem tibi conspectum, sistimus ante, tuum.
Iam quia fraternum, male dissimulabat, amorem,
Secretum petijt rex penetrabile domus.
Hic ubi iam lachrymis, multum indulgebat, obortis,
Namq; rigata, suis fletibus, ora madent.
Vnde prius madidos, cum desiccasset, ocellos
In loca, ab occulta parte, priora redit.
Et mensas dapibus potuq; onerare ministris
Præcipit, & promi fercula lauta iubet.
Postq; igitur positis, celebrant conuiuia, mensis,
Miscentur uario, pocula plena, mero.
Et sua cuiq; quidem populi pro more dabantur,
Fercula, carpebat qui simul ore cibos.
Grande Aegyptiacis quia mensa dedecus una,
Est cum Chanaicis, discubuisse uiris,
Quæq; superfuerant coenanti fercula regi,
Hæc iubet hospitibus, proposuisse, suis.
Plusq; dari puero, reliqua mirante cæterua,
Iussit & infundi fortius ipse merum.

Ergo

Ergo ubi placarunt dapibus ieiunia, sumptis,
 Et mensa est epulis, exonerata, suis.
 Rex cito facturis, noua dat mandata, ministris,
 Hæc quia mandabat iussa uerenda sequi:
 Frugibus impleri saccos curabitis, inquit,
 Et reddi miseris, æs preciumq; uiris.
 Benjamin at sacci, mandauit, in ore locari,
 Semper erat quo rex usus in arce, scyphum,
 Hi uix egressi fuerant dum mœnibus urbis,
 Præco clamosa uoce sequutus erat:
 Siste pedes, (clamat) periura caterua, fugaces,
 Atq; caue ex isto, progrediare, loco.
 Cur benefacta dolo furtoq; rependis iniquo?
 Nec metuis sceleris, damna futura, tui?
 Eripere insidijs cur aurea pocula regi
 Ausa capeffendo es, turba maligna, fugam?
 Nos caue, cui dicunt, furti insimulare patrati,
 Dicere seu tanti criminis esse reos.
 Illius authorem, facti si prenderis, ullum,
 Subditus imperio sit sine fine tuo.
 Ille quibus rata sit, per me sententia dixit,
 Hoc fas uobiscum foedus inire fuit:
 Hoc ego quem facinus patrasse probauero uestrum,
 In mea captiuas, sceptrum det, ille manus,
 Experiamur ait remq; explorabimus ipsam,
 Ordine cum saccos soluere quemq; iubet:

D ij

Qui

Qui cum saccorum, cœpere retexere, nodos,
Quilibet his precium, uidit inesse, suum.
Qui puer inferior tamen his ætate minorq̃,
Hic deprensus erat, regis habere scyphum.
Quo simul aspecto miseri, obticuere stupentes,
Ominis infausti nam fuit instar idem.
Ignariq̃ sui, sortisq̃ steterē futuræ,
Et simili folijs intremuere, modo.
Hic responsa tamen nihilominus arte requirens
Præco suum sequitur iusq̃ fidemq̃ datam.
Iamq̃ reducturus festinat ad atria regis,
Heu puerum, furti qui reus actus erat.
Ipsum autem querula, sic uoce precatur Iudas,
Parce uir ò famulis imperiose, tuis.
Hoc ego pro puero tam uincula dura, subire,
Et iuga seruitij tristia ferre uolo.
Nam mihi non unq̃ nisi me hoc comitante profectū,
Fas erit ad patrij, tecta redire Laris.
Ergo domum ingressi pariter, sed primus Iudas
Cum puero Regi, talia uerba facit:
Inclyte, quæ poterit nos excusare facultas,
Nam sumus imperio, subdita turba tuo?
Et tua nî nobis miseris clementia parcat,
Est hæc supplicio noxia digna suo.
Omnibus una tibi est domino seruire uoluntas,
Nobis, nam tua rex turba ministra sumus.

Cui

22
Cui sic aduerso, rex intonat, ore precanti,
Non hæc conditio, pectora nostra iuuat,
Soli, seruitio non, huic exire licebit,
Qui mihi surripuit fraude doloq; scyphum.
Vos sed abite domum, non uos remorabor, ituros,
Hac me contentum, lege fuisse decet.
Sed quia tunc regem uehementius urget Iudas,
Illius & finem non habuere preces.
Nempe, diu Ioseph calatos, prodidit, ignes,
Hunc quia fraternus, pectore uicit, amor.
Ergo foras subito præsentis, ire ministros,
Et quoscunq; uiros cernit adesse, iubet.
Discessere foras cito rege uolente ministri,
Ut foret alloqui, causa locusq; noui.
Visus in has, tandem rex est erumpere, uocis.
Fratribus, & miras res aperire, suis.
Si dubitatis ait mihi, credere uera, fatenti,
Irrita non uobis facta referre iuuat:
Sum Ioseph inquit (me uestrum agnoscite fratrem)
Olim Ægyptiacis uenditus ære, uiris.
En conturbati tanto terrore stupefcunt,
Ut responsa sinat reddere nulla metus.
Ille quibus uanos, auertite mente timores,
Nil, affert uobis causa nefanda, mali,
Hæc ita non fierent, nisi fata secunda uolebant,
Nos parere quibus parq; piumq; fuit.
D iij Vendit

Venditus ipse uiris sum prætereuntibus olim,
Vt foret hunc, quondam uisere causa, locum.
Scilicet Ægyptis, modo uestro nomine, regnis,
Præfectum uoluit, me dominumq; Deus.
Illa duos, etenim quæ uos exercuit, annos,
Durat adhuc longo tempore dira fames.
Quare diuitijs, me tot ditauit, opimis,
Essem tantarum, semper ut hæres, opum,
Rebus & in patria possem succurrere, lapsis,
Esset & ut uestris certa medela, malis.
Hæc uos conuincant facile argumenta fateri,
Vno, uobiscum me, genitore, satum.
Ergo consuetos, iubeo repetisse, penates,
Adduciq; senem, me monitore, patrem.
Dicite, nobiscum nato, pater ire monente,
Quem nece credebas succubuisse, uelis.
Viuat & Ægypti totius sceptrum gubernat,
Et colit immensi, regna beata, soli.
Quæ fore pollicitus tibi nunc communia secum,
Est bona, cum cunctis te genitore satis.
Nulla igitur mora sit, sed festinare necesse,
Ne genus hæc nostrum strangulet omne, fames.
Hæc peraguntur ubi res toti innotuit aulae,
Tot fratres Ioseph regis adesse sui.
Quin quoq; gauiso Pharaoni, pectore toto,
Explicat hic lætos, regia pompa, sinus.
Frugis

Frugibus unde uiris uarijs onerata dabantur
 Plaustra, quibus tantæ prouherentur, opes,
 Atq; Ægyptiacas, quibus adueherentur, in oras,
 Illorum, uxores progeniesq; uirum.
 Festinant patri tam nuncia læta ferentes,
 Atq; domum secum regia dona uehunt.
 Nec procul abfuerant patrio Lare protinus, ecce
 Ipse senex natos, cernit adesse, suos,
 Cui narrare uiæ, cœpere pericula, longæ,
 Gaudiaq; innumeris, uberiora malis,
 Credidit ipse tamen sibi somnia uana referri,
 Fictaq; quod fulgo fama sit illa putat.
 Attamen ut currus, cereali uidit, onustos
 Munere, persuasus uir uenerandus erat.
 Iamq; reuiuiscit turbato in pectore uirtus,
 Vitaq; iam cœpit gravior esse seni.
 Si meus ætherea dixit iam uestitur aura,
 Filius & colitur regis in orbe loco.
 Si semel hunc tantum coram aspectare licebit,
 Et semel hic oculos, exsaturare meos:
 Sponte mea moriar, cum me pia fata uocabunt,
 Et pars infidæ, maxima, mortis ero.
 Iamq; parabat iter uarias, remerare, per urbes,
 Tota progenie, se comitante, sua.
 Hæc Iosep cupidus, cum fama ueniret, ad aures,
 Quod pater huc cœptum prosequeretur iter,
 Curris

Curribus aptat equos celeres, & it obuius illi,
Est armata equitum, quem comitata cohors.
Patris in amplexum procul illum ire impetus urget,
Cum propius charum cernit adesse, senem.
Excipiensq, suo dedit oscula plurima patri,
Irrigat ut lachrymis, illius ora, suis.
Quem cum prole sua regalem, duxit ad arcem
Forſitan, ut Pharao nosceret illud idem.
Quare Ieffæis, Pharao conſidere, terris
Iuſſit, & hac illos parte tenere ſolum.

710.

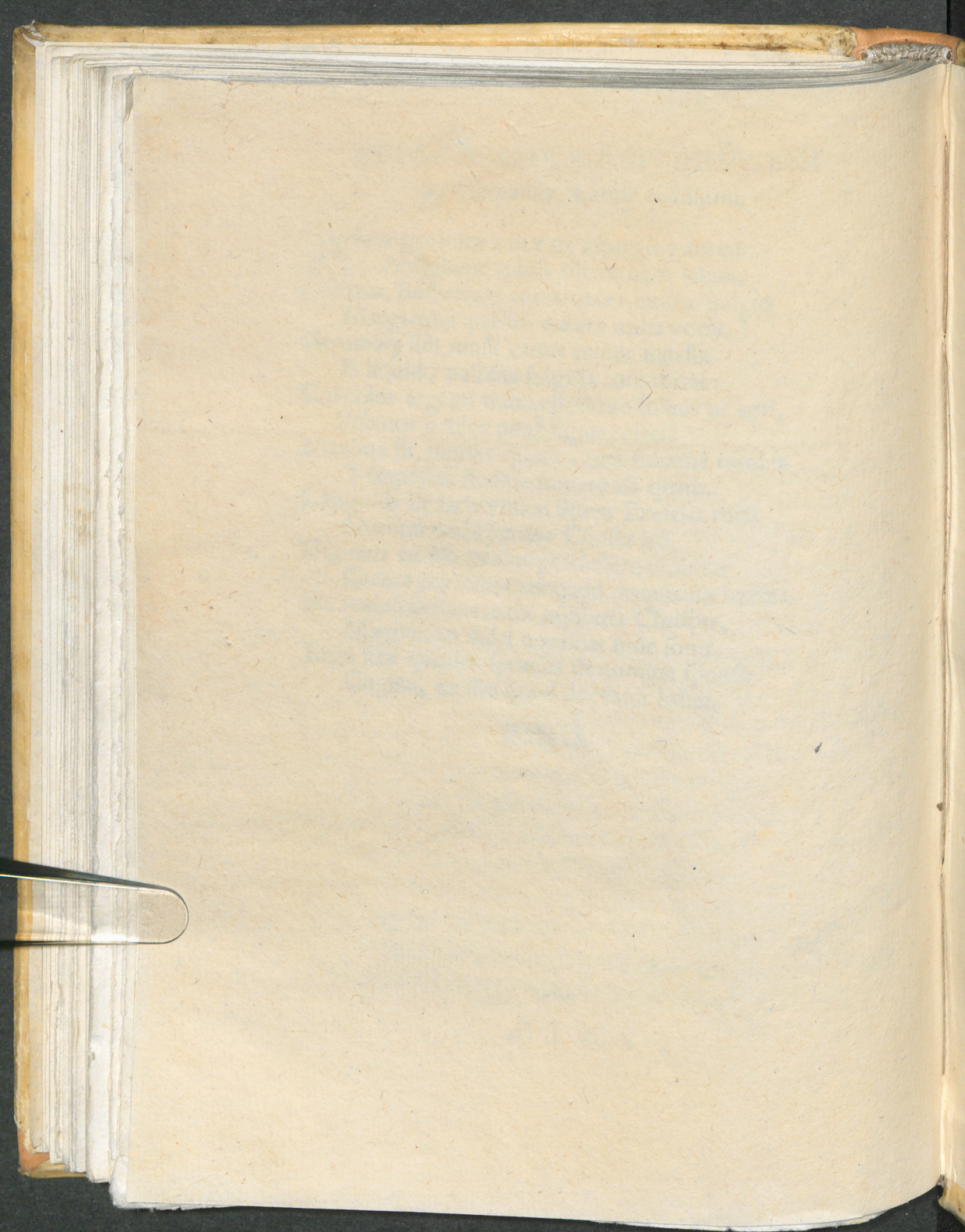
ERI

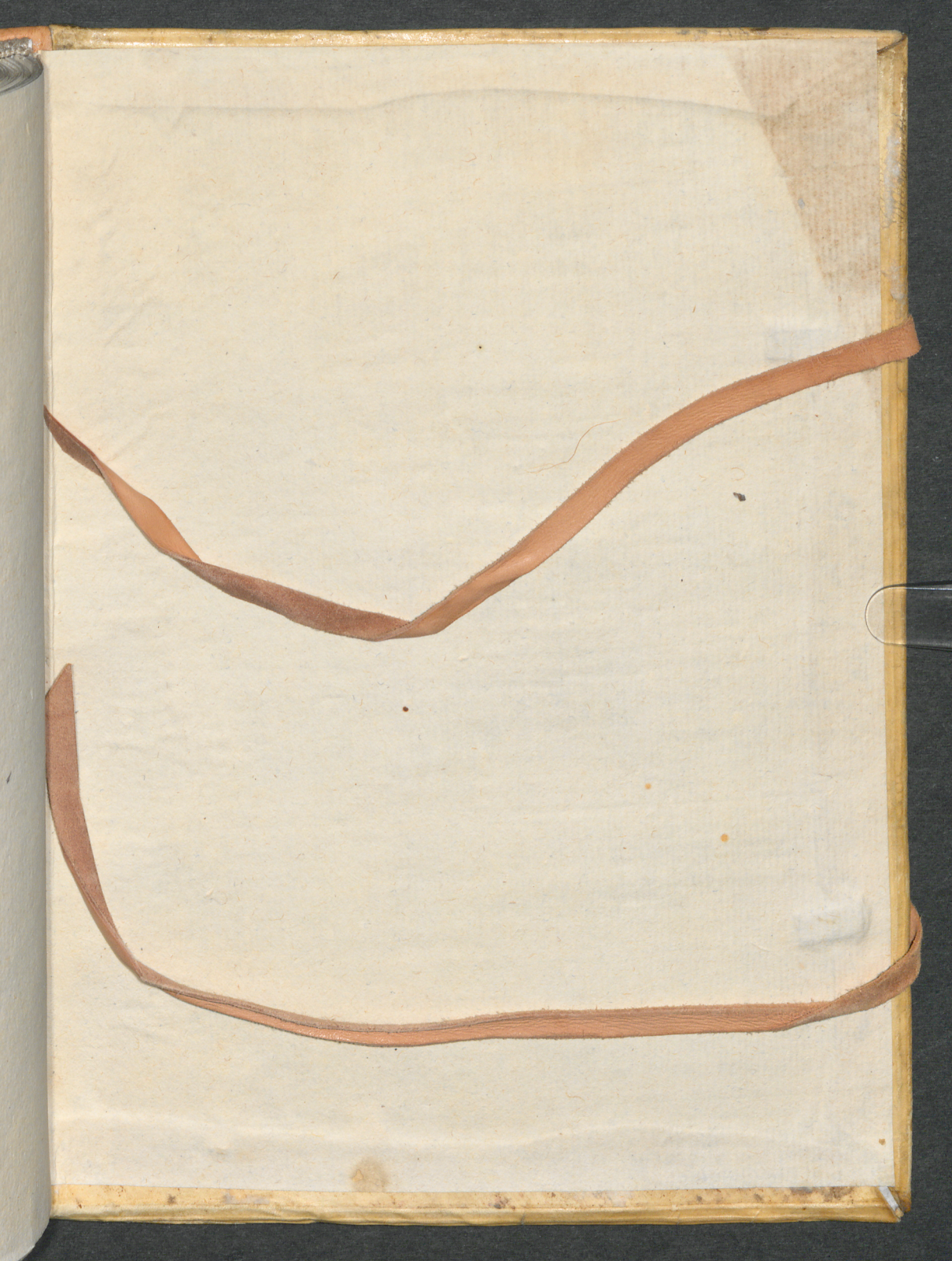
is

ri,

bis

ms.

Curribi
El
Patris in
C
Excipie
Irr
Quem c
Fo
Quare l
Iul

os celeres, & it obuius illi,
uitum, quem comitata cohors.
a procul illum ire impetus urget,
charum cernit adesse, senem.
lit oscula plurima patri,
rymis, illius ora, suis.
ia regalem, duxit ad arcem
narao nosceret illud idem.
rao confidere, terris
os parte tenere solum.

